

Перед розширенням Європейського Союзу

Майбутнє розширення Європейського Союзу подається як неминуче і невідворотне на тій підставі, що на кордонах Європи чатують агресивні держави, які були б раді її послабити.

Під цим тиском множаться пропозиції щодо реформування європейських інституцій, а де-факто існує консенсус щодо необхідності такого процесу.

Комітет Європейського парламенту з конституційних питань, до якого доєдналася група франко-німецьких експертів, та група видатних європейських діячів, об'єднаних у "Manifesto", представили свої пропозиції щодо внесення змін до європейських договорів.

Всі ці пропозиції цікаві. Але чи будуть вони прийняті? Чи здатні держави-члени ЄС реформувати європейські договори? На жаль, нічого не можна сказати з упевненістю.

Зрештою, Європейському Союзу потрібно все, що завгодно, але тільки не інституційні обговорення без результату. І хоча, безумовно, необхідно переглянути договори, він повинен, перш за все, продемонструвати свою додану вартість у своїй повсякденній діяльності.

Ще до того, як обговорювати гіпотетичні інституційні зміни, можна було б реформувати спосіб роботи європейських інституцій, який потребує прояснень та нових практик.

Саме в економічній сфері Європейському Союзу необхідно активізувати свої зусилля. Дефіцит зростання створює ризик серйозних соціальних і політичних наслідків. Демографічний спад може призвести до занепаду Європи швидше, ніж будь-яка економічна конкуренція. Це також ставить питання про більш активну політику сприяння народжуваності та імміграційну дилему. Це - нагальні питання для Єврокомісії, яка повинна зосередитися на цих завданнях, і слід визнати, що вона вміє добре працювати.

Геополітичні виклики є значними, війни наближаються до Європи, а міжнародна архітектура 1945-1950 років руйнується з кожним днем.

Прогрес Європейського Союзу у сферах зовнішньої політики та оборони не може бути досягнутий без залучення та відданості держав-членів. Це урок, який нам заповів Робер Шуман.

Щоб впоратися з погіршенням міжнародної ситуації, зовнішня діяльність Європейського Союзу повинна бути незалежною від Єврокомісії, а всі служби, які сприяють їй, повинні бути об'єднані в спільну дипломатичну службу, підзвітну, на початковому етапі, Європейській Раді. Це надало б Верховному представнику з закордонних справ та політики безпеки більші повноваження, а нинішній очільник цієї посади Жозеп Боррель продемонстрував, що сильний європейський голос може бути почутий, якщо він є унікальним.

Серйозність міжнародної ситуації свідчить про те, що суперечки між інституціями мають відійти на задній план.

Якщо Європарламент дійсно хоче бути легітимним представником народної волі європейців, він повинен визнати, що одного дня його представництво стане по-справжньому демократичним, і що один депутат Європарламенту представлятиме таку ж кількість громадян на Мальті, як і в Німеччині. На жаль, це далеко не так. Однак, він набуде більшої легітимності, особливо щодо європейських конституційних судів, і тоді зможе більш вільно розглядати питання суверенітету, такі як зовнішня політика або оборона. Водночас, він не повинен втручатися у вирішення основних стратегічних питань, що стоять перед Європою, які належать до компетенції держав-членів.

Зі свого боку, Єврокомісія не повинна втручатися у зовнішню політику та припинити сприяти змішуванню різних форм роботи з державами-членами, які зобов'язані самостійно організовувати, особливо на демократичному рівні, важкий перехід від надмірно розпорочених національних політик до необхідної європейської співпраці. Посягаючи на прерогативи держав-членів, які чинять опір цим вторгненням, Єврокомісія не сприяє виробленню спільної зовнішньої та оборонної політики.

Держави-члени, зі свого боку, повинні розробити нові форми тіснішої співпраці щодо цих фундаментальних питань. Рада оборони? Орган, відповідальний за колективну безпеку? Міжурядова угода, що зміцнює їхню солідарність? Виходячи з необхідності, може з'явитися кілька формул.

Багато з цих змін передбачатимуть зміни в поточній практиці, а не реформування договорів. Деякі з них стосуються європейського врядування. Вони допомогли б зробити європейську політику більш ефективною і, перш за все, завдяки внесеним роз'ясненням, зміцнили б у громадян відчуття приналежності до ефективної політичної одиниці, яка має вагу та існує на міжнародній арені.

Таким чином, ще до перегляду договорів, саме справжній аналіз деталей та змін у повсякденній практиці реалізації європейських зобов'язань міг би найкраще підготувати Європейський Союз до його можливого розширення.